

Lasy Państwowe społecznie

O ochronie przeciwpożarowej pisaliśmy nieraz na łamach Trybuny Leśnika. Dla większości czytelników oczywisty jest fakt wykonywania zadań związanych z ochroną ppoż. przez Lasy Państwowe, wynikających przecież wprost z zapisów ustawy o lasach.

Za trzymajmy się jednak na chwilę i spójrzmy na tę trudną działalność leśników przez pryzmat idei społecznej odpowiedzialności, w myśl której działają każdego dnia.

Co to znaczy być społecznie odpowiedzialnym

W sporym uproszczeniu – być odpowiedzialnym społecznie dla takiej organizacji, jak PGL LP, to uwzględniać w swojej działalności potrzeby przyrody, społeczeństwa i gospodarki.

Czy wiesz, że Lasy Państwowe – pośrednio – tworzą 350 tys. miejsc pracy w przemyśle leśno-drzewnym.

Skutecznie realizujemy ideę społecznej odpowiedzialności, np. poprzez ochronę przyrody, powszechne udostępnianie lasu czy setki tysięcy miejsc pracy funkcjonujących dzięki Lasom Państwowym.

Przyroda sama się nie obroni

Jak ma się do ochrony przeciwpożarowej sprawowanej przez leśników? Przypomnijmy w skrócie, jak negatywne skutki niesie ze sobą tragedia pochłoniętego przez żywioł lasu. Skutek ekonomiczny – to ten wymierny, bo las to mnóstwo włożonej przez leśników pracy, sił i energii w jego hodowlę i ochronę. Inne – to skutki niewymierne, które niosą ze sobą długofalowe konsekwencje, uniemożliwiające skuteczną realizację społecznej i przyrodniczej funkcji lasów.

Człowiek jest głównym sprawcą pożarów lasów. Większość z nich jest wywołana nieumyślną działalnością ludzi lub – co gorsza – celowymi podpaleniami.

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

odpowiedzialne

Przyroda sama się nie obroni przed żywiołem. Nie sposób wymienić wszystkie straty, jakie pożar wyrządza w ekosystemie leśnym, niszcząc mikroflorę gleby, pochłaniając ofiary w postaci zwierzyny, niszcząc ich miejsca lęgowe, wpływając na zmianę sukcesji. Las pochłonięty przez ogień to ogromna emisja dwutlenku węgla do atmosfery. Szacuje się, że największa emisja CO₂ oraz innych niebezpiecznych gazów i pyłów, następuje właśnie wskutek pożarów lasu. Jednym z najbardziej złożonych projektów rozwojowych prowadzonych obecnie przez LP, są Leśne Gospodarstwa Węglowe. Najbardziej efektywnym sposobem zapobiegania postępującym zmianom klimatu jest unikanie emisji CO₂ ze wszystkich źródeł. Dlatego tak ważna jest ochrona przeciwpożarowa prowadzona w naszych lasach.

Czy wiesz, że trzeba zalesić około 10-25 ha powierzchni, by wyrównać bilans spalonego 1 ha lasu.

Odpowiedzialność społeczna Lasów Państwowych w tym wypadku to nie tylko wypełnienie swoich obowiązków, wynikających z ustawy. To mnóstwo działań związanych z bezpośrednią i pośrednią ochroną lasów przed pożarami, na którą leśnicy starają się pozyskiwać maksymalnie wiele środków zewnętrznych.

Adresaci działań leśników

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach chroniąc las przed pożarami oraz ograniczając ich skutki, odpowiada na potrzeby społeczności, korzystającej z terenów leśnych w celach rekreacyjnych, w tym turystycznych i sportowych. Kolejnymi adresatami naszych działań są prywatni właściciele terenów leśnych. Chroniąc obszar leśny, nie patrzymy na granicę jego własności. Liczy się dla nas ogólne dobro i ochrona przyrody. Warto podkreślić, że w wielu przypadkach stan sanitarny lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, nie jest zadowalający, co zwiększa zagrożenie pożarowe także dla terenów przyległych, którymi często są domki letniskowe, zabudowania czy gospodarstwa. Naszą działalnością wspieramy przede wszystkim jednostki państwowej oraz ochotniczej straży pożarnej. System ochrony przeciwpożarowej lasów, wczesnego ich wykrywania, patrolowania

lotniczego i możliwości gaszenia pożarów z powietrza, niewątpliwie pozwala strażakom na sprawne działania i koordynację prowadzonej akcji. Tak właśnie wygląda społeczna odpowiedzialność LP, które realizując zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasów, spełniają oczekiwania społeczeństwa.

Dotacje i projekty

Dzięki zrozumieniu naszych potrzeb, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach – jako jedyny w kraju – uruchamia cykliczne dofinansowania na przeciwpożarowe zabezpieczenie, w tym patrolowanie lotnicze lasów i ochronę różnorodności biologicznej terenów leśnych. RDLP w Katowicach uzyskała na tę działalność na terenie województwa śląskiego w ostatnich latach już prawie 3 mln zł dotacji. Liczymy na kontynuację tego typu wsparcia, gdyż patrolowanie jest bardzo ważnym elementem całego systemu obserwacyjno-alarmowego.

Częstotliwość pożarów, poza działalnością człowieka, spowodowana jest skutkami zmian klimatycznych zachodzących na Ziemi. Jednym z nich są długotrwałe susze czy zbyt mała ilość opadów. Lasy Państwowe postanowiły wyjść tym zagrożeniom naprzeciw, podejmując trud realizacji trzech projektów związanych z adaptacją lasów i leśnictwa do zmian klimatu, dofinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Skala tych projektów, ich ogólnokrajowe oddziaływanie oraz osiągnięte efekty przyrodnicze i przeciwpożarowe, są najlepszym przykładem realizacji idei społecznej odpowiedzialności.

Pierwszy z nich polega na zapobieganiu, przeciwdziałaniu oraz ograniczaniu skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów. Kolejne dwa to projekty tzw. małej retencji nizinnej i górskiej, w ramach których w obecnej perspektywie finansowej podejmujemy działania związane z zapobieganiem powstawaniu lub minimalizacji negatywnych skutków zjawisk naturalnych, m.in. pożarów.

Łączna wartość dotacji, jaką uzyska RDLP w Katowicach przy realizacji wyżej opisanych projektów w perspektywie POIiŚ 2014-2020, to prawie 50 mln złotych. Za pomocą tych środków m.in. budujemy i modernizujemy dostrzegalnie, wyposażamy je w sprzęt do lokalizacji pożarów, dokonujemy zakupu stacji me-teo czy budujemy sieć zbiorników wodnych,

niejednokrotnie wyposażonych w punkty czerpania wody do celów przeciwpożarowych.

Udane realizacje

Przykładem pomyślnie zakończonej inwestycji jest dostrzegalia ppoż. w Rudach Raciborskich (na zdjęciu), posadowiona w bezpośrednim sąsiedztwie starej stalowej dostrzegalni. Obraz ten pokazuje rozwój, ciągłość i kontynuację pozyskiwania środków zewnętrznych przez nasze jednostki. Stara wieża została sfinansowana z funduszy Phare, przyznanych Polsce pomiędzy 1990 a 2003 rokiem, w celu przyspieszenia rozwoju kraju i ułatwienia realizacji wymogów, które stawiane były państwu przystępującemu do Unii Europejskiej.

Okazją do zaprezentowania działań skoncentrowanych na dążeniu do ograniczenia występowania pożarów w lasach, a także do sprawnego i szybkiego lokalizowania ich źródła, była V edycja Dni Otwartych Funduszy Europejskich w Nadleśnictwie Rudy Raciborskie (13 maja br.) pod hasłem „Wczoraj cystersi, dziś leśnicy z funduszami – chronią las przed pożarami”. Podczas Dni przedstawiciele powiatu raciborskiego, gminy Kuźnia Raciborska, a także strażacy z państwowej i ochotniczej straży pożarnej, wyrazili uznanie dla zrealizowanej inwestycji, a także oczekiwanie dalszej współpracy.

Robert Pabian, nadleśniczy Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, oraz jego zastępca **Tomasz Pacia**, przedstawili tematy ochrony ppoż. na terenie RDLP w Katowicach i projekty realizowane w Rudach Raciborskich z udziałem funduszy unijnych, m.in. odtwarzanie prawidłowych stosunków wodnych w rezerwacie „Łęczok” i kompleksowy projekt małej retencji.

– Chcemy w pierwszej kolejności, na dwóch ciekach okresowych, gromadzić wodę i kierować ją na teren pożarzyska z 1992 roku – mówił R. Pabian.

Pozyskiwanie przez Lasy Państwowe środków zewnętrznych, przyczynia się do rozszerzonej realizacji funkcji przyrodniczych i społecznych, która – jednocześnie uzasadniona ekonomicznie – jest kwintesencją idei społecznej odpowiedzialności.

Tekst i zdjęcie: WOJCIECH JENDROSKA

Autor jest głównym specjalistą Zespołu ds. Koordynacji Wdrażania Projektów Rozwojowych w RDLP w Katowicach

